

Yatırımcı Davranışları Araştırması

ForInvest

Bu araştırma
FutureBright Group
tarafından ForInvest
adına yapılmıştır.

iÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Araştırma Künyesi	3
Yatırımcı demografik profili	4
Aktif yatırımcı profili	5
Ajanda	6
Yatırımcının Genel Davranışı ve Finansal Araçlarla İlişkisi	7-18
Finansal Okuryazarlık	19- 21
Bilgi Kaynakları	22-24
ForInvest Yatırım Teknolojilerine Uyumlanma Endeksi	25-28
Öne Çıkanlar	30

ÖNSÖZ

Yatırım teknolojileri, dijitalleşmenin ve değişen ekonomik koşulların etkisiyle sürekli bir dönüşüm yaşıyor. Bu değişim sürecinde bireysel yatırımcıların davranışlarını derinlemesine anlamak, yenilikçi çözümler geliştirmek ve stratejik kararlar almak açılarından büyük bir önem taşıyor. Bu bakışla ForInvest olarak Yatırımcı Davranışları Araştırması'nı hayata geçirdik. Türkiye'de bireysel yatırımcıların genel davranışlarını, finansal araçlarla ilişkilerini, bilgi kaynaklarını, finansal okuryazarlık düzeylerini ve yatırım teknolojilerine uyum süreçlerini detaylı şekilde inceledik. Araştırma, FutureBright Group tarafından yürütüldü. ForInvest Yatırımcı Davranışları Araştırması, farklı demografik grupların yatırım alışkanlıklarını ve risk algılarını incelerken, bilgi edinme yöntemleri ve finansal okuryazarlık düzeylerine dair de önemli içgörüler sağlıyor. Araştırmamızda ortaya çıkan objektif verilerin ve derin içgörülerin ekosistemimizi yenilikçi çözümler geliştirirken aydınlatacağına inanıyoruz.

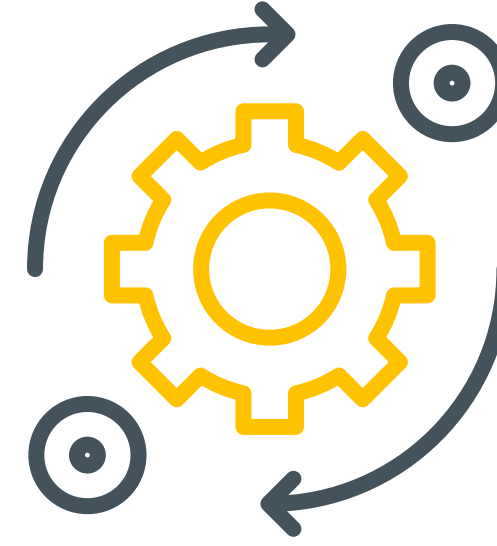
ForInvest

Araştırma Künyesi

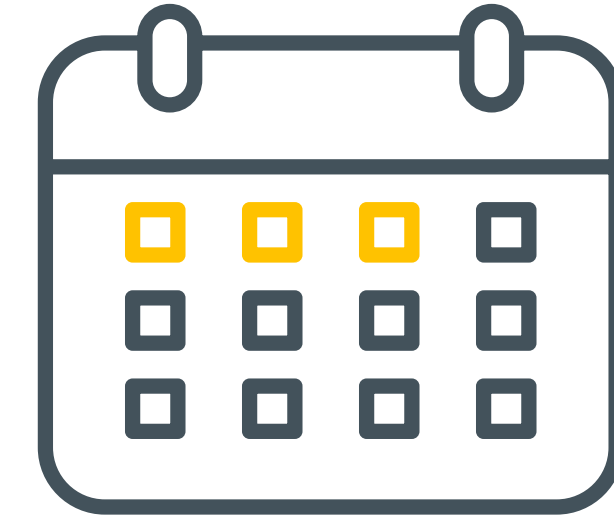
HEDEF KİTLE

- Hisse senedi, fon ve kripto para araçlarından en az birine yatırım yapan
- 18 yaş ve üzeri
- %70 erkek, %30 kadın
- ABC1 SES gruplarına mensup
- Türkiye genelinde
- 1008 kişi

METODOLOJİ

- Online anket yöntemi (CAWI)

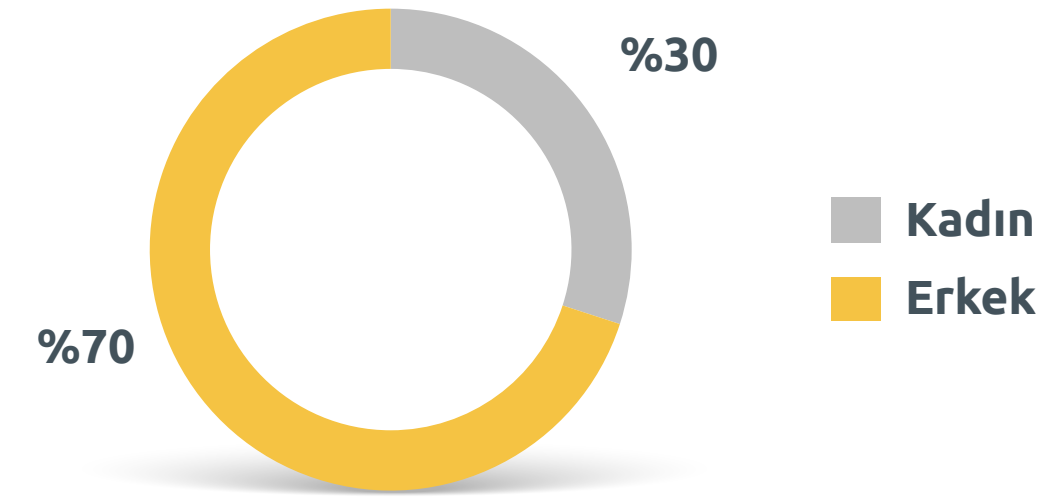

SAHA TARİHLERİ

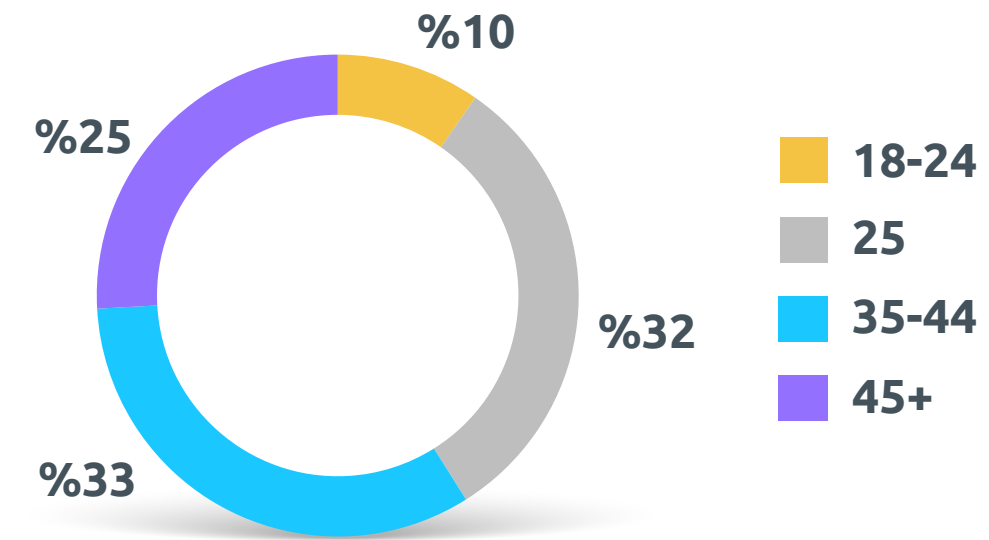
- 10 – 30 Eylül 2024

Demografik Profili

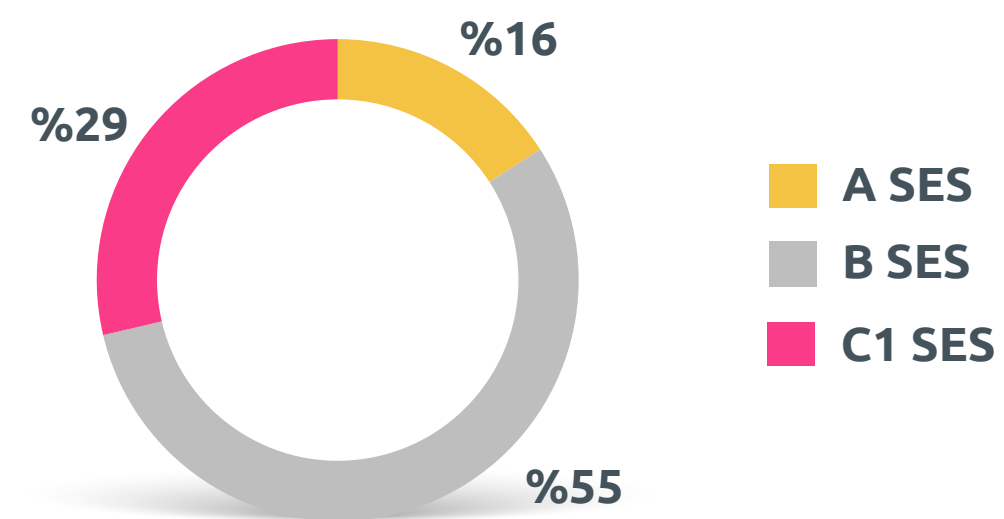
Cinsiyet

Yaş Grubu

Sosyoekonomik Statü

Evli: %69

Ev sahibi: %59

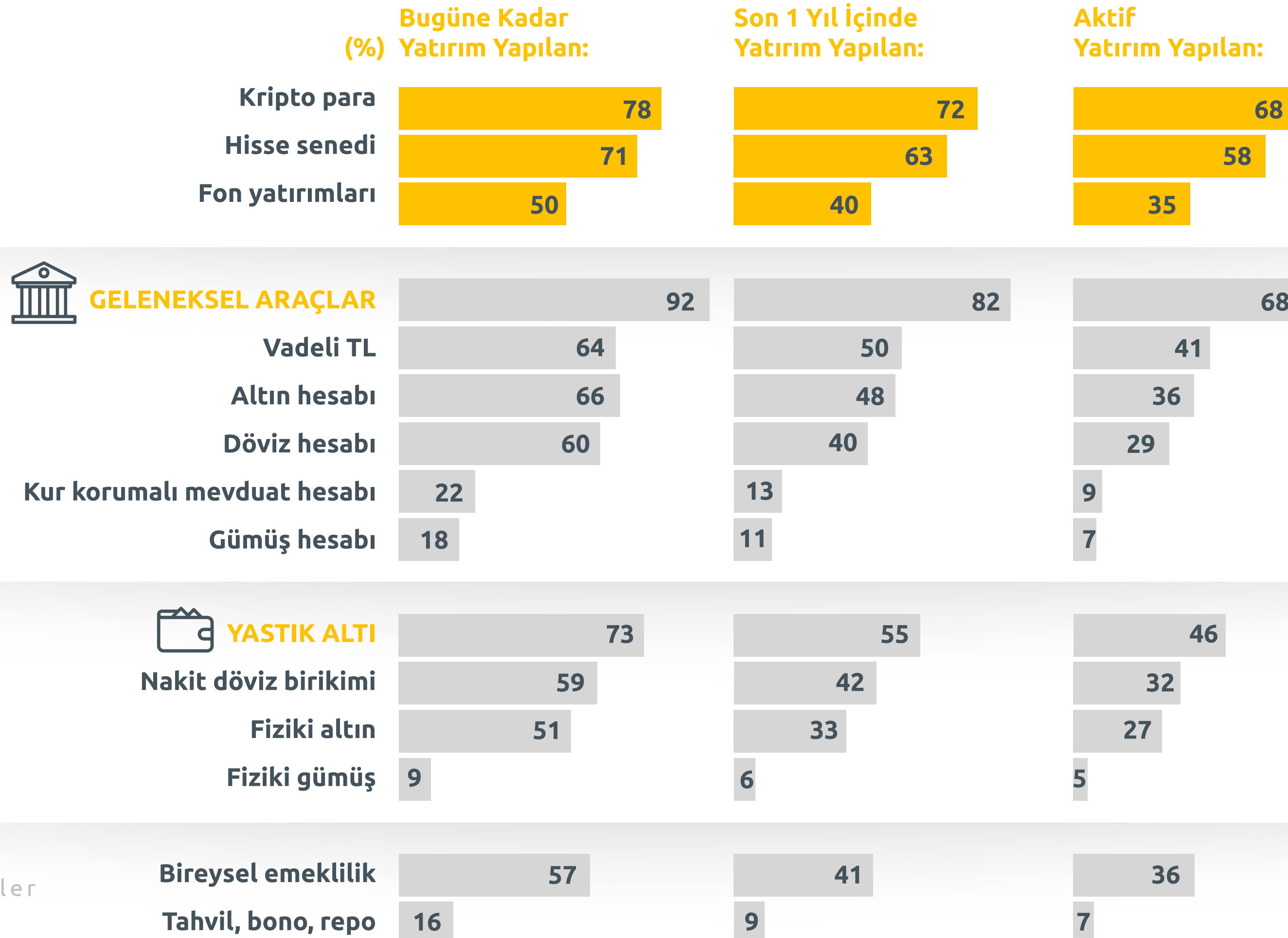
Çocuklu: %65

Otomobil sahibi: %79

Baz: Tüm görüşülenler (n=1008)

Aktif olarak kripto para, hisse senedi veya fon ürünlerinden en az birine yatırım yapan kişilerle görüştük.

Baz: Tüm görüşülenler
(n=1008)

1 **Yatırımcının Genel Davranışı ve Finansal Araçlarla İlişkisi**

2 **Finansal Okuryazarlık**

3 **Bilgi Kaynakları**

4 **ForInvest Yatırım Teknolojilerine Uyum Endeksi**

Yatırımcının Genel Davranışı ve Finansal Araçlarla İlişkisi

Yatırımcı, risk toleransına uygun hareket ederek portföyünü farklı araçlarla çeşitlendiriyor.

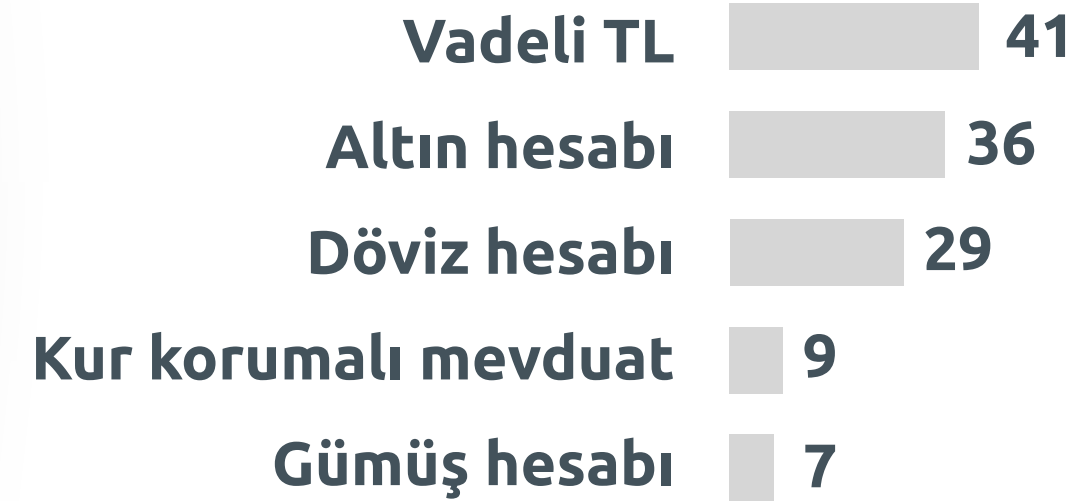
Aktif Yatırım Yapılan Finansal Araçlar:

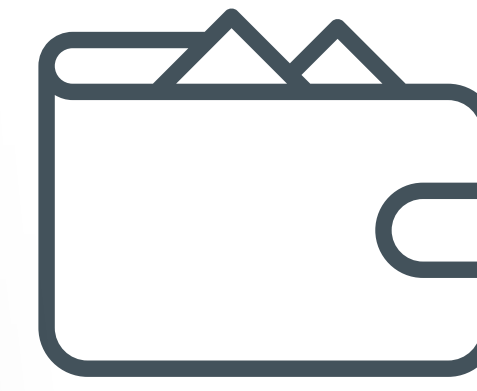
Para ve Sermaye Piyasası Araçları

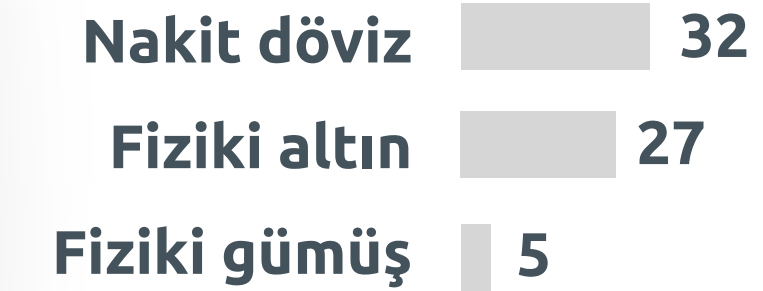
Geleneksel Araçlar

Geleneksel Araçla Toplam: %68

Yastık Altı

Yastık Altı Toplam: %46

Bireysel Emeklilik

Yatırımcı ortalama 4 finansal araca yatırım yapıyor.

Genel:

Aktif Kullanılan Finansal Araç Sayısı 3,9

Bölge:

Metropol 4
Diğer iller 3,8

Cinsiyet:

Kadın 4,4
Erkek 3,7

Yaş Grubu:

18-24 yaş 3,3
25-34 yaş 4
35-44 yaş 4,2
45+ yaş 3,6

Sosyoekonomik Statü:

A SES 4,5
B SES 4
C1 SES 3,5

%95 güven aralığına göre anlamlı derecede yüksek

%95 güven aralığına göre anlamlı derecede düşük

Kripto para talebi erkeklerde daha yüksek, kadınlar fona yöneliyor. Gençler kripto para, hisse senedi gibi popüler araçları tercih ediyor.

(&)	Genel	Metropol	Diğer iller	Kadın	Erkek	18 - 24 Yaş	25 - 34 Yaş	35 - 44 Yaş	45+ Yaş	A SES	B SES	C1 SES
Kripto para	68	69	66	56	73	68	70	69	63	78	64	69
Hisse senedi	58	56	60	63	56	61	53	59	60	59	61	52
Fon	35	36	34	43	32	31	31	38	39	37	36	33
Vadeli TL	41	41	41	41	42	29	43	45	39	45	40	41
Altın hesabı	36	39	33	45	33	33	37	42	30	46	35	33
Bireysel emeklilik	36	36	36	38	36	18	35	40	41	35	41	28
Nakit döviz	32	36	28	39	29	27	36	34	28	42	31	30
Döviz hesabı	29	32	26	35	27	25	30	34	23	43	28	23
Fiziki altın	27	25	30	37	23	26	31	30	19	28	31	21
	n=1008	n=568	n=440	n=302	n=706	n=101	n=323	n=333	n=252			

Soru: Şu anda aktif olarak kullandığınız yatırım araçları hangileri?

Kripto mavi yakadan yüksek talep görürken, beyaz yaka bireysel emekliliği tercih ediyor.

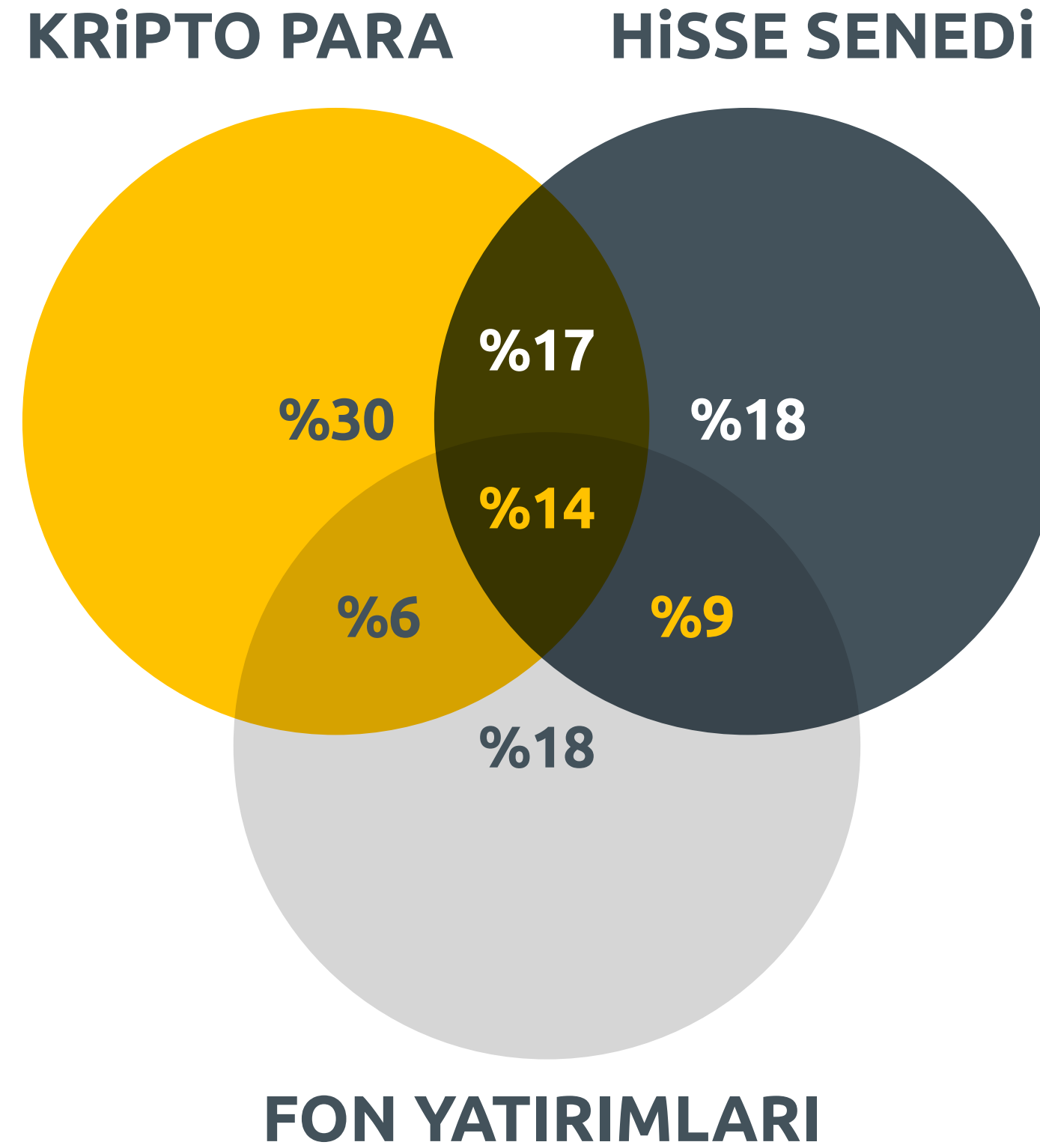
Aktif Yatırım Yapılan Finansal Araçlar:

(&)	Genel	Üniversite altı	Üniversite üzeri	Beyaz yakalı	İş yeri sahibi	Mavi yakalı	Çalışmayan	A SES	B SES	C1 SES
Kripto para	68	71	67	68	72	81	55	78	64	69
Hisse senedi	58	55	59	59	60	45	60	59	61	52
Fon yatırımları	35	33	37	37	29	32	36	37	36	33
Vadeli TL	41	44	41	41	54	44	38	45	40	41
Altın hesabı	36	28	38	39	34	30	30	46	35	33
Bireysel emeklilik	36	31	37	40	35	38	23	35	41	28
Nakit döviz	32	26	34	34	35	31	21	42	31	30
Döviz hesabı	29	19	31	33	24	28	15	43	28	23
Fiziki altın	27	17	29	30	20	23	23	28	31	21
	n=1008	n=165	n=843	n=618	n=84	n=112	n=162	n=160	n=559	n=289

Soru: Şu anda aktif olarak kullandığınız yatırım araçları hangileri?

Yeni geleneksel: Fon yatırımları! Fon yatırımcısı gelenekselin güvenliğini ve rahatını modern bir araçta yeniden tanımlıyor.

Aktif Yatırım Yapma:

Yatırım yapılan
ürün sayısı:

4.4

4.4

5.3

KRİPTO
PARA
YATIRIMCISI

HİSSE
SENEDE
YATIRIMCISI

FON
YATIRIMCISI

GELENEKSEL ARAÇLAR

Vadeli TL

45

37

40

Altın hesabı

37

35

43

Döviz hesabı

30

28

32

KKM

11

9

16

Gümüş hesabı

9

9

14

YASTIK ALTI

48

47

56

Nakit döviz

36

34

41

Fiziki altın

28

30

34

Fiziki gümüş

6

5

8

BES

35

40

47

Hisse senedi: %46
Fon: %30

Baz: Kripto para
yatırımcısı (n=682)

Kripto para: %54
Fon: %40

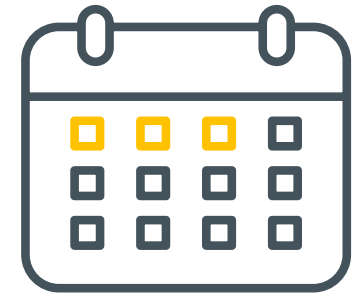
Baz: Hisse senedi
yatırımcısı (n=583)

Hisse senedi: %65
Kripto para: %58

Baz: Fon yatırımcısı
(n=354)

Fon, kripto para ve hisse senedine kıyasla yeni popülerleşen bir ürün.

KRİPTO PARA YATIRIMCISI

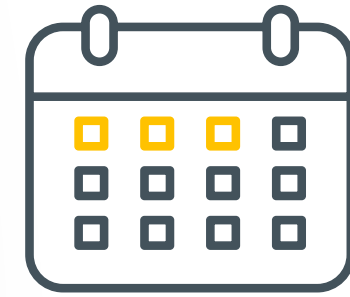
Yatırım
süresi:

Ortalama: 3.3 yıl

1 yıl ve daha az: %19

2 yıl ve üzeri: %81

HİSSE SENEDİ YATIRIMCISI

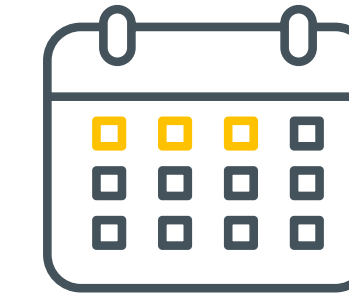
Yatırım
süresi:

Ortalama: 3.2 yıl

1 yıl ve daha az: %21

2 yıl ve üzeri: %79

FON YATIRIMCISI

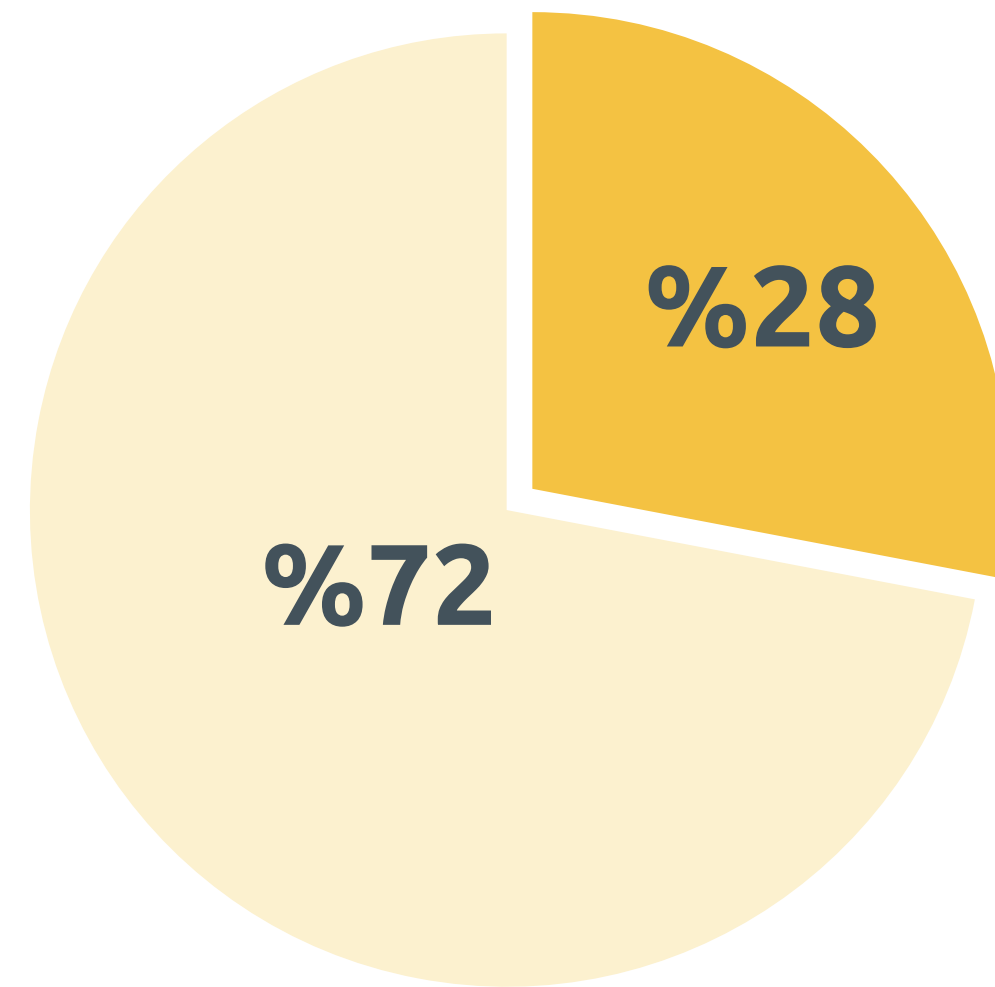
Yatırım
süresi:

Ortalama: 2.6 yıl

1 yıl ve daha az: %39

2 yıl ve üzeri: %61

10 yatırımcıdan 7'si borçlanarak yatırım yapıyor.

(%)

■ Borcu yok

■ Borcu var

Borç – Birikim Dengesi:

Çok az birikimim var ve fazla miktarda borcum var

16

Bir miktar birikimim var ve düzenli ödediğim borçlarım var

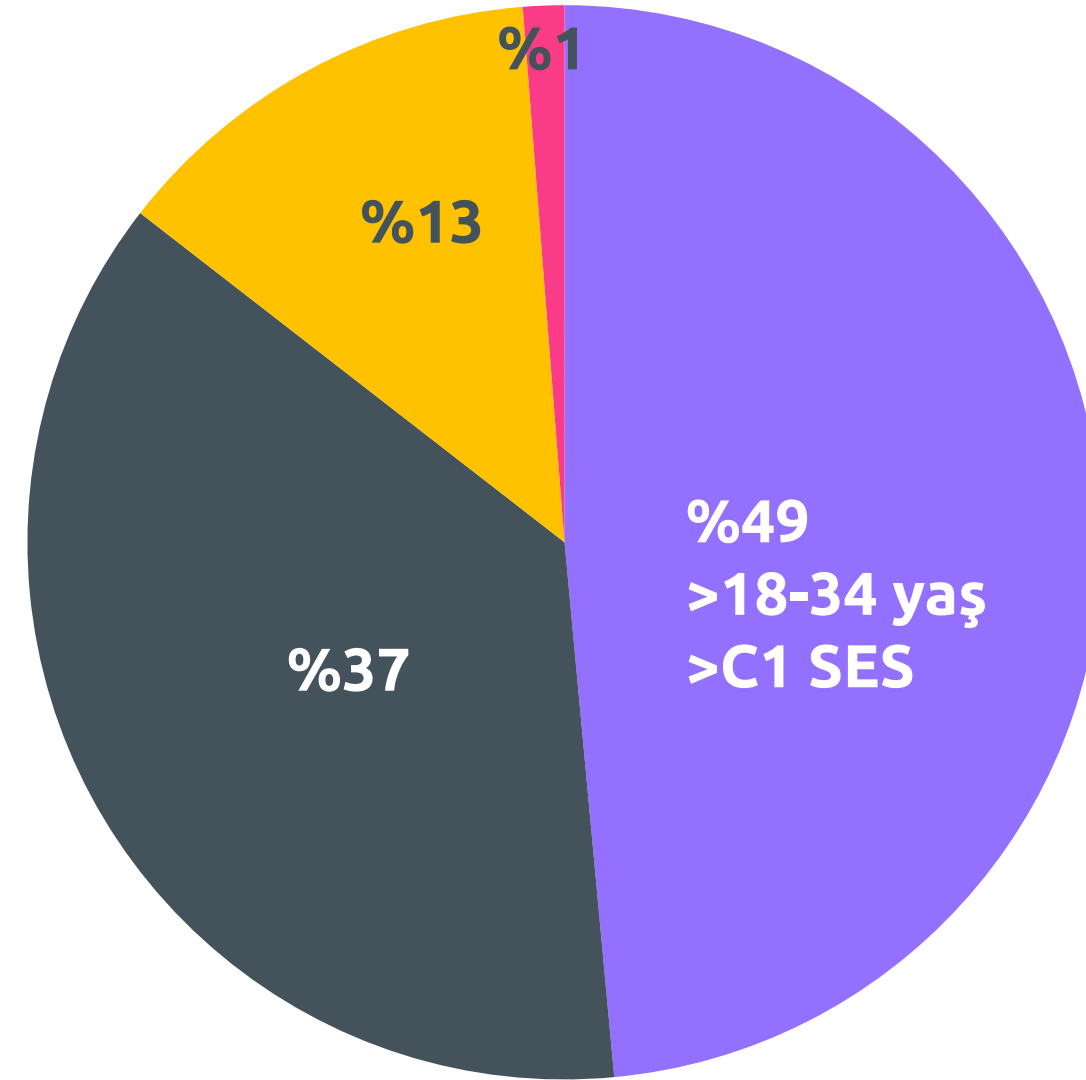
41

Düzenli birikim yapıyorum ve borcum her an kapatılacak düzeyde

43 > ASES

Soru: Sizin ya da ailenizin maddi durumunu hangi seçenek en iyi açıklar?

**Eskiden borçlanarak harcama yapılırken,
şimdi borçlanma yatırım için bir araç haline geldi.**

- **Harcama kalemlerimi azaltıp, birikime ağırlık vereceğim**
- **Harcama ve birikimdeki mevcut dağılımım değişmeyecek**
- **Masraflarım artacak, birikime ayırdığım parayı azaltacağım**
- **Masraflarım artacak, artık birikim yapamayacağım**

Soru: Birikim alışkanlıklarınız gelecek yıl nasıl olacak?

**Ekonomik olarak her 4 kişiden 1'i kendisini güvende hissetmiyor.
Ekonomik belirsizliklere rağmen, yatırımcıların başarı algısı oldukça yüksek.**

Ekonomik Olarak Nasıl Hissediyorlar?

Dikkatsiz	10	90	Dikkatli	
Kararsız	13	87	Kararlı	
Bilgisiz	14	86	Bilgili	<Yeni fon yatırımcısı
Başarısız	15	85	Başarılı	
Sabırsız	17	83	Sabırlı	<18-24
Plansız	18	82	Planlı	<Yeni fon yatırımcısı
Hazırlıksız	21	79	Hazırlıklı	<Yeni fon yatırımcısı <C1
Endişeli	22	78	Soğukkanlı	<Kadın
Güvensiz	25	75	Güvende	<Yeni fon yatırımcısı <C1

Soru: Kendinizi ekonomik açıdan nasıl hissediyorsunuz?

Deneyimli yatırımcılar soğukkanlılıkla hareket ediyor ve uzun vadede kazanç sağlama hedefinden vazgeçmiyor.

Yatırımın Değer Kaybetmesi Durumunda...

	Tüm kripto para yatırımcıları	Yeni yatırımcı	Deneyimli yatırımcı	Tüm hisse senedi yatırımcıları	Yeni yatırımcı	Deneyimli yatırımcı	Tüm fon yatırımcıları	Yeni yatırımcı	Deneyimli yatırımcı
Paniklerim ve nakite dönüştürürüm	5	10	4	3	3	3	3	4	4
Farklı ve daha güvenli olduğunu düşündüğü yatırım araçlarına geçiş yaparım	18	29	14	17	25	15	20	25	18
O yatırım aracında herhangi bir değişiklik yapmam, ama başka araçlara yatırım yaparım	18	18	18	23	22	23	19	19	19
Bir değişiklik yapmam, uzun vadede kazanmayı beklerim	40	35	42	38	35	39	39	37	40
Birikimimde düşmeye neden olan finansal araca daha çok ağırlık veririm, uzun vadede kazanmayı beklerim	19	8	22	20	15	21	18	16	20

Soru: Diyelim ki yatırımınız değer kaybetmeye başladı. Bu durumda ne yaparsınız? Lütfen her bir yatırım aracı için ayrı ayrı yanıtlayınız.

Baz: Kripto para yatırımcısı (n=682); yeni (n=130), deneyimli (n=552)

Baz: Hisse senedi yatırımcısı (n=583); yeni (n=123), deneyimli (n=360)

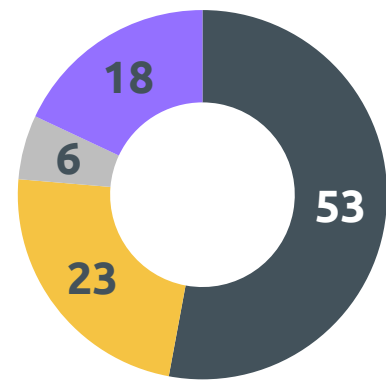
Baz: Fon yatırımcısı (n=354); yeni (n=138), deneyimli (n=216)

Gelecek Yıl Finansal Araçlara Dair Yatırım Eğilimi:

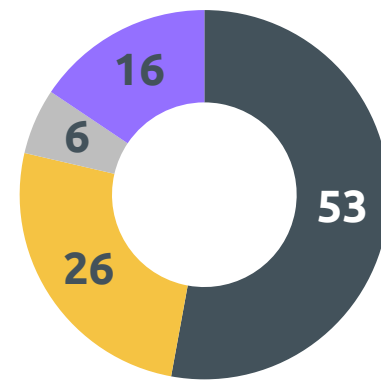

Para ve Sermaye Piyasası Araçları

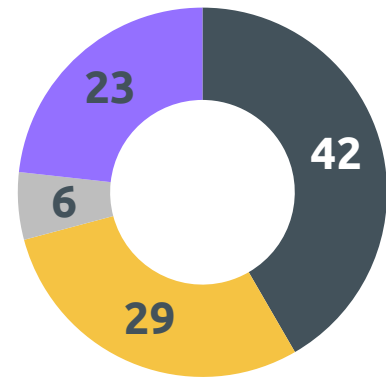
Kripto para

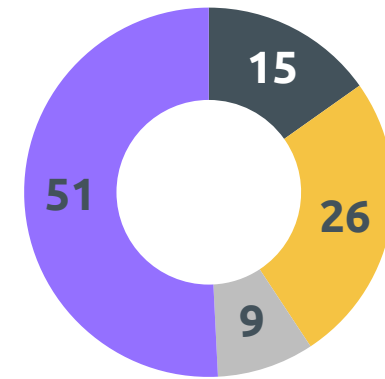
Hisse senedi

Fon yatırımları

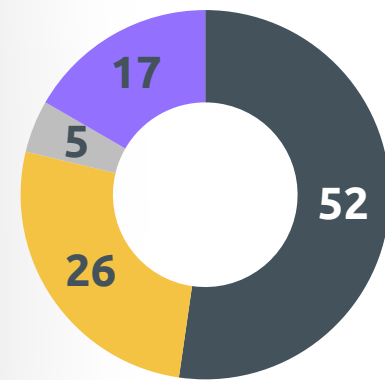

Tahvil, bono, repo

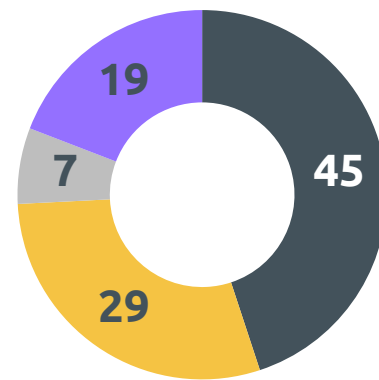

Geleneksel Araçlar

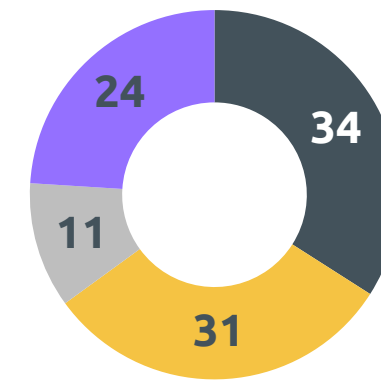
Altın hesabı

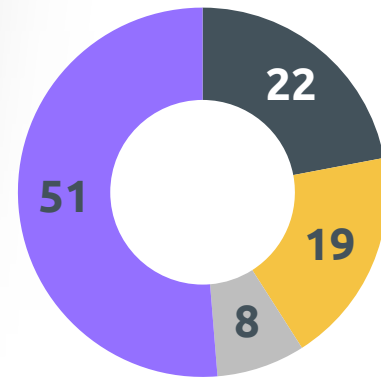
Döviz hesabı

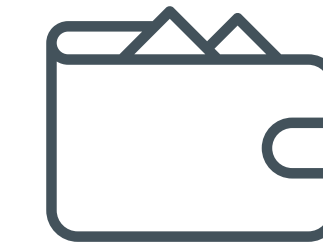
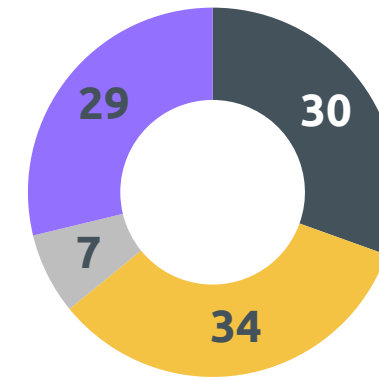
Vadeli TL hesabı

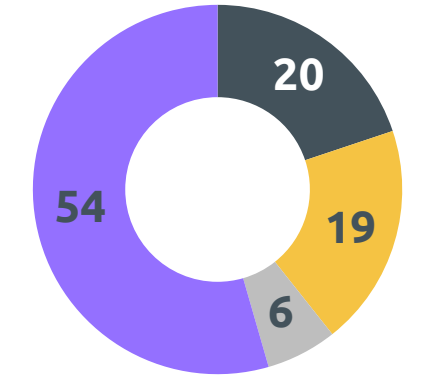
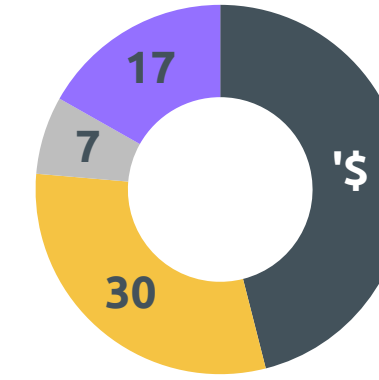
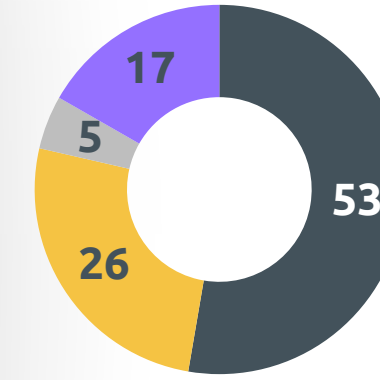
Gümüş hesabı

Bireysel emeklilik

Yastık Altı

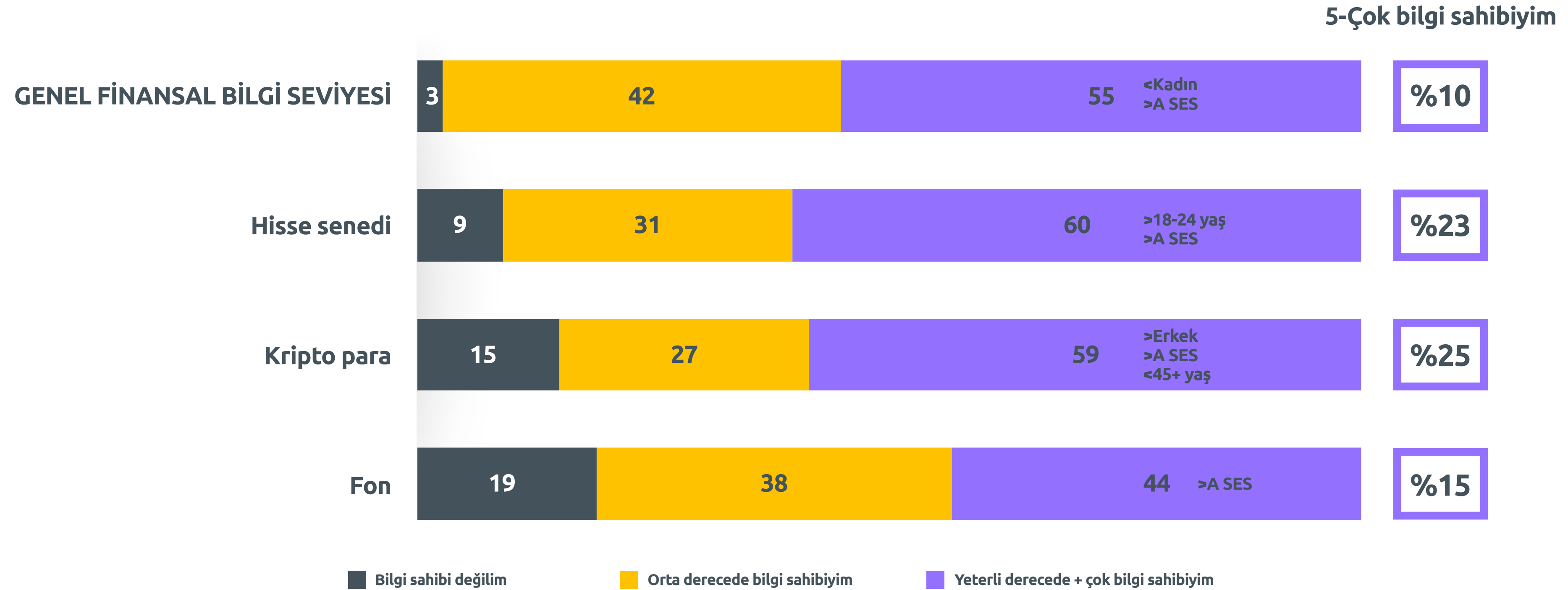
■ Artacak ■ Aynı kalacak ■ Azalacak ■ Bu araca yatırım yapmayacağım

S4. Önümüzdeki 1 yıl içinde ekrandaki finansal araçlara dair yatırım eğiliminiz nasıl olacak?

Finansal Okuryazarlık

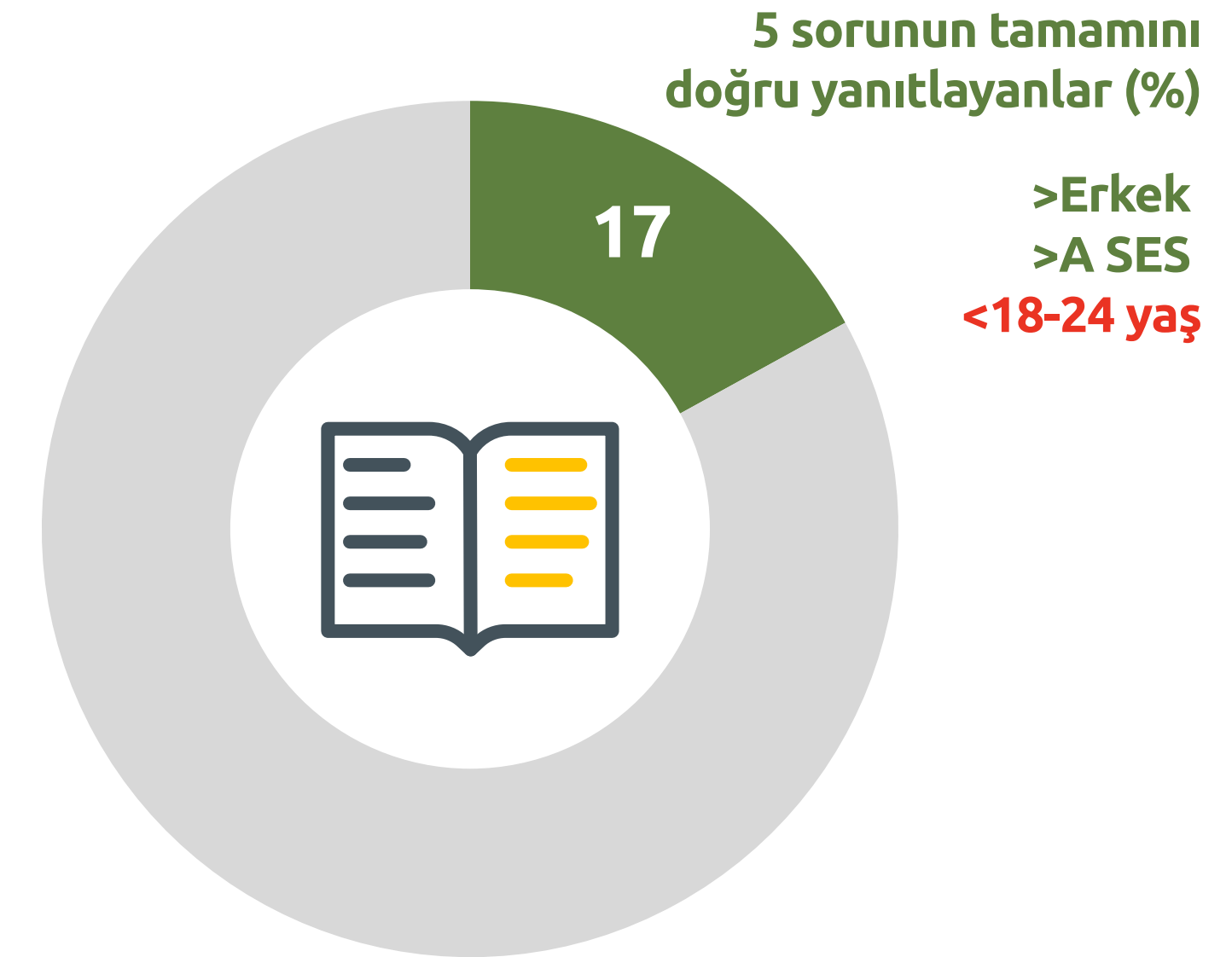
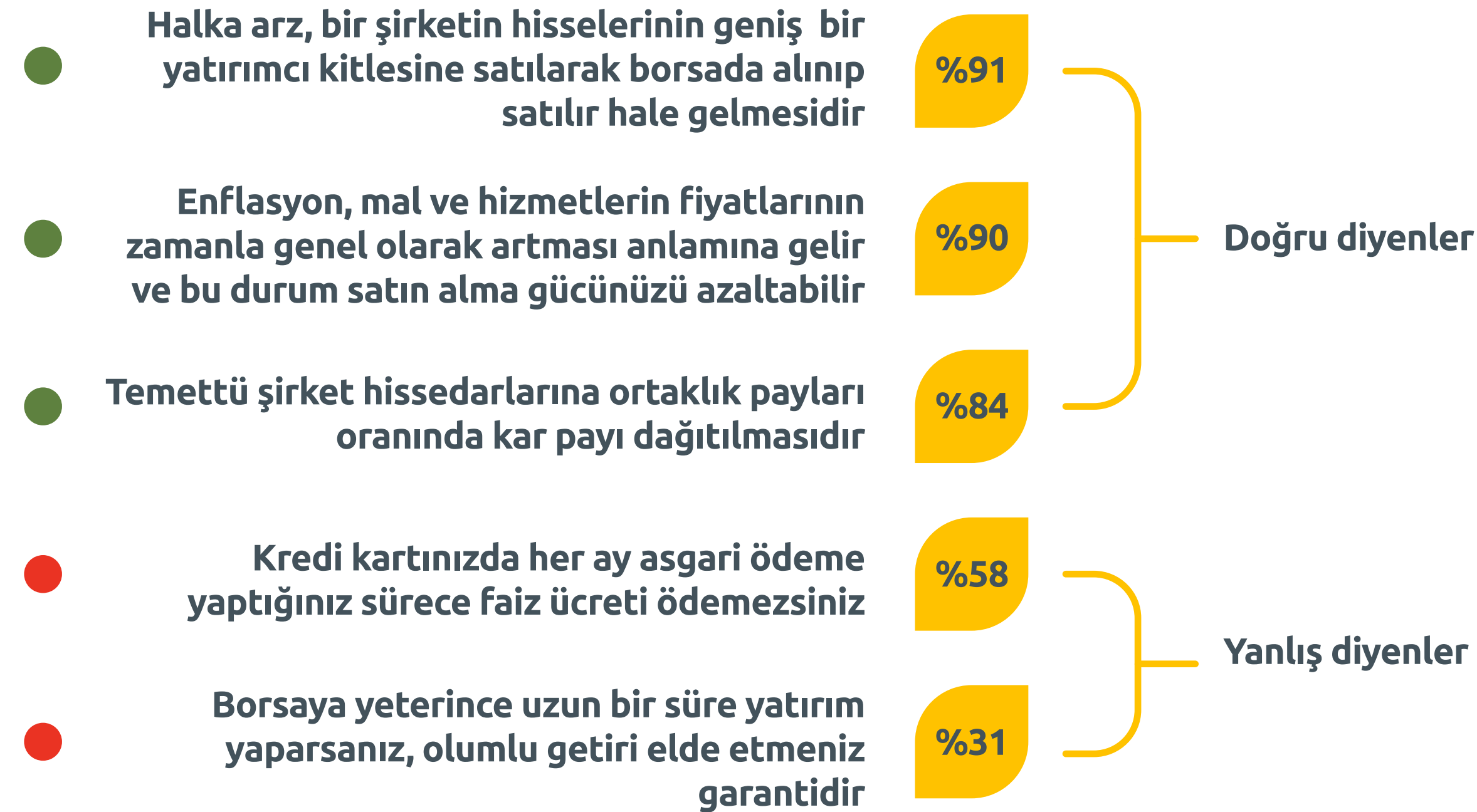
Yatırımcıların neredeyse yarısı (%45) yeterli bilgi sahibi olmadan yatırım dünyasına giriyor.

FB1a. Finansal yatırım araçları ve işlemleriyle ilgili kendinizi ne derece bilgili buluyorsunuz?

Özellikle gençlerin finansal okuryazarlığı zayıf.

Halka arz kavramı, popülerliği sayesinde biliniyor ancak borsada uzun vadede her zaman kazanç elde edebilecekleri yanılgısı içindeler.

Bilgi

Kaynakları

Bilgi ihtiyacı sosyal medyadan karşılanırken, yakın çevre ve arkadaş tavsiyelerine olan güven devam ediyor.

Faydalanılan Bilgi Kaynakları

%67 sosyal medya

Tavsiye Alınan Kişi ve Kurumlar

%58 uzmanların sosyal medya paylaşımları

Yatırımcıların bilgiye erişimdeki favori kanalı: YouTube

%74
Youtube

<45+ yaş

%63
X

>Erkek
>AB SES

%53
Instagram

>Kadın
>18-34 yaş

%45
Telegram

>18-34 yaş
>A SES

%24
Facebook

>45+ yaş

%18
LinkedIn

>Metropol

%13
Tik Tok

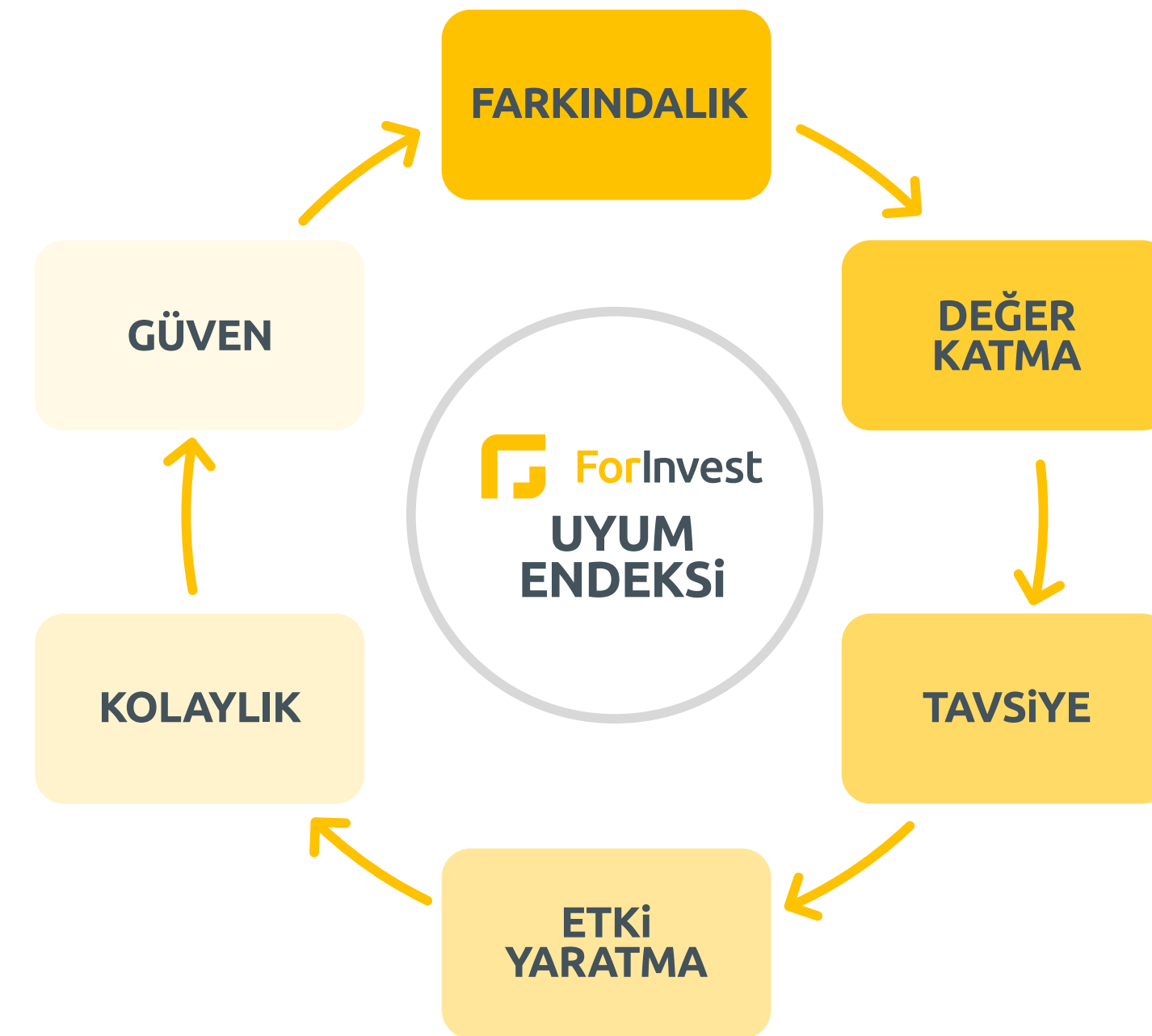
Y2a. Yatırım süreçleriyle ilgili bilgi almak için hangi sosyal medya mecralarından faydalaniyorsunuz?

ForInvest Yatırım Teknolojilerine Uyum Endeksi

ForInvest Yatırım Teknolojilerine Uyum Endeksi Nedir?

Uyum Endeksi Bileşenleri

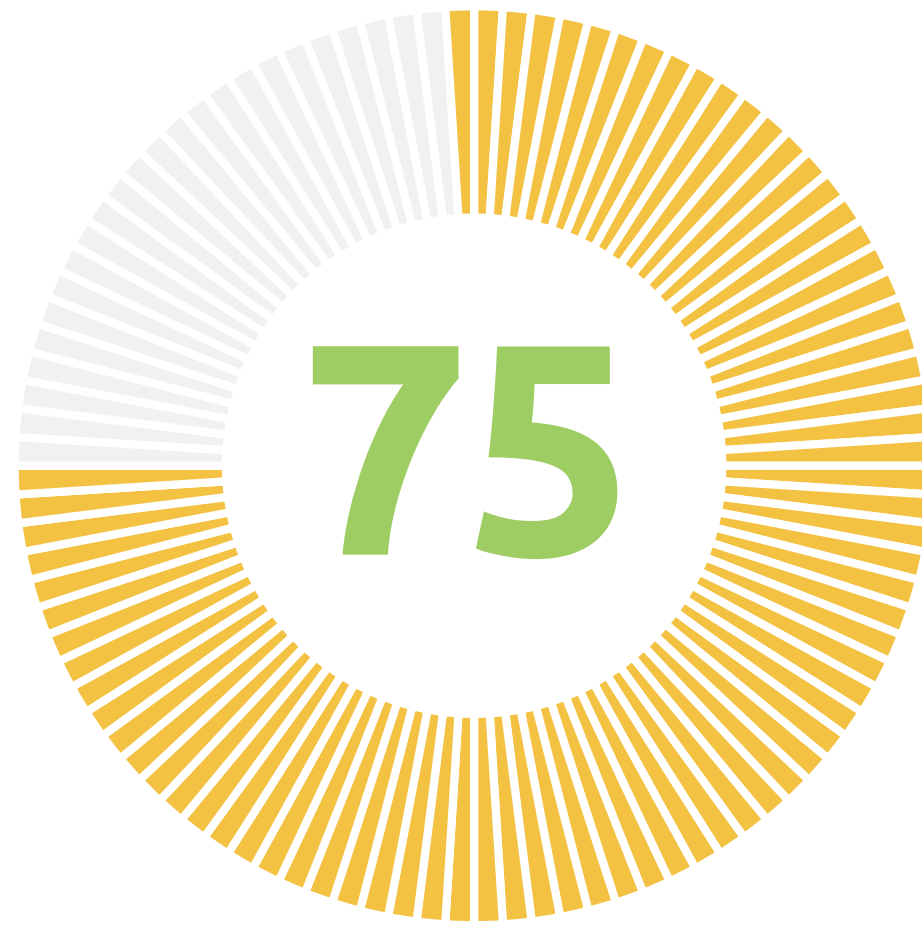

ForInvest UYUM ENDEKSİ, 6 bileşenden meydana gelir ve 0-100 arası bir değerdir.

Yatırımda teknoloji, heyecan yaratıyor ancak bilgi eksikliği önemli bir endişe unsuru.

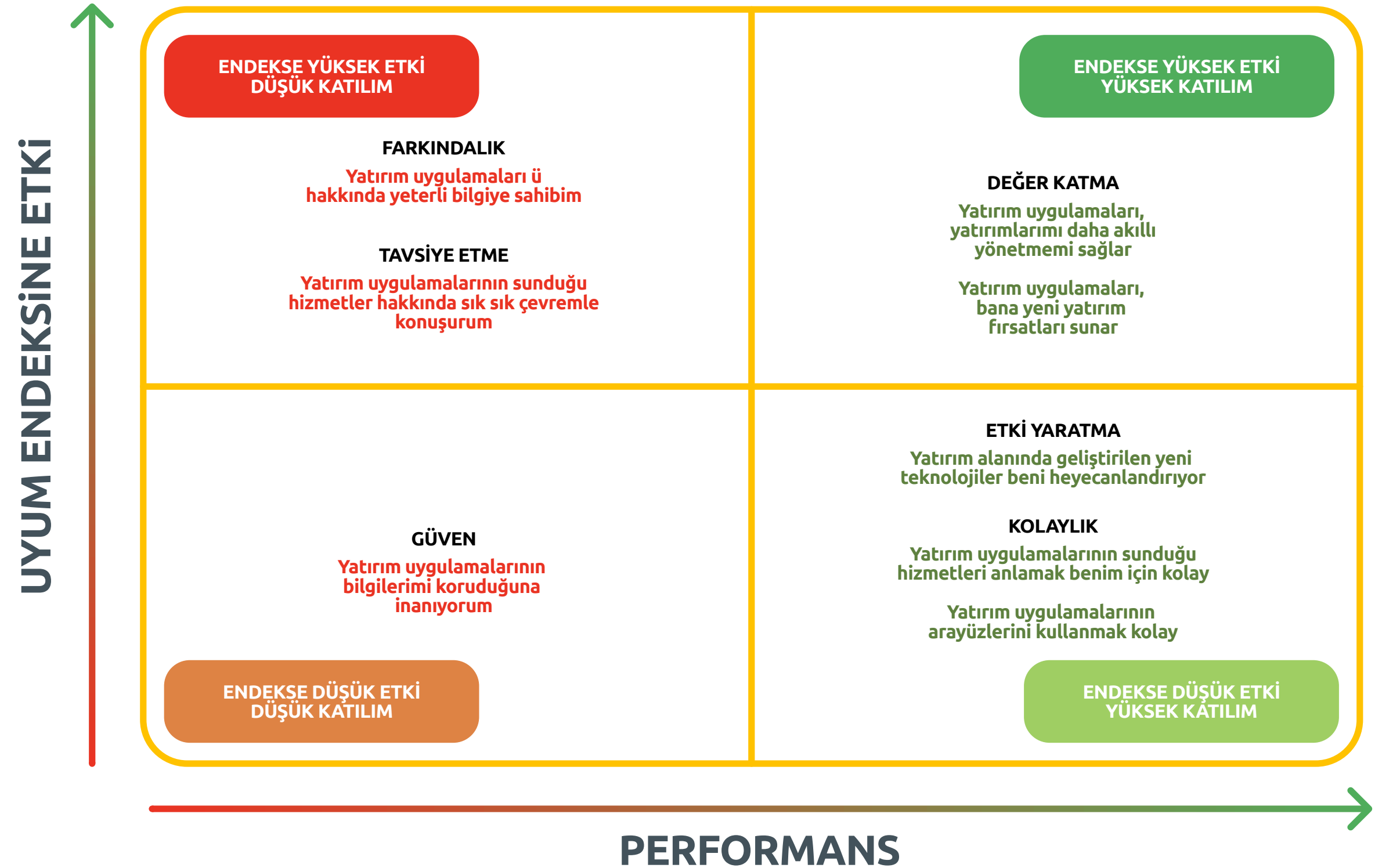
Uygulamalarının sunduğu olanaklara yüksek uyum gösterilmesi, öncelikle farkındalığın artmasıyla sağlanabilir. Bilgi eksikliğine bağlı olarak, etraflarına tavsiye etmekte çekimser kalıyorlar.

 ForInvest
UYUM ENDEKSİ

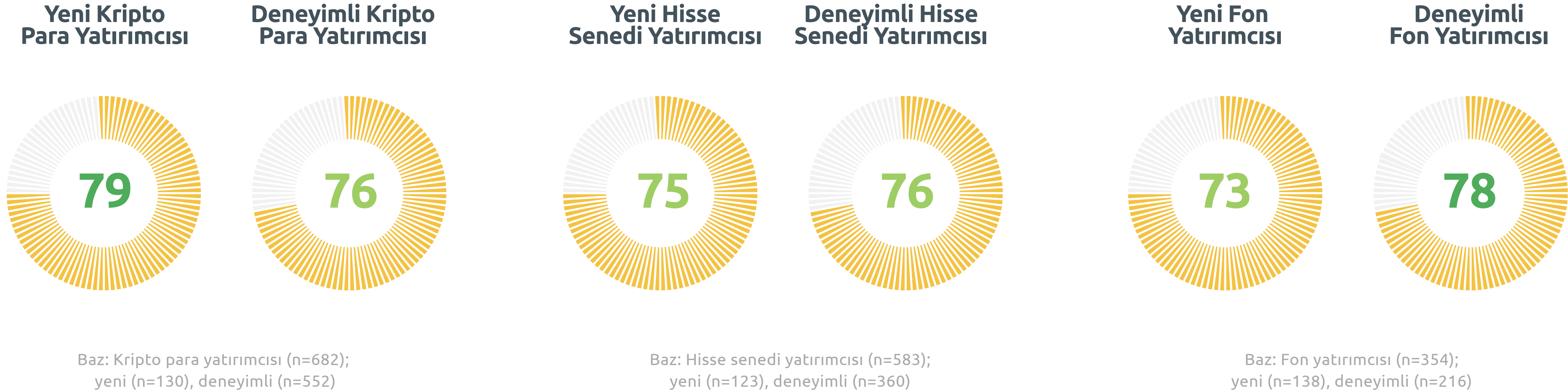
Çok düşük uyum	Düşük uyum	Orta derecede uyum	Orta-yüksek derecede uyum	Yüksek derecede uyum	En yüksek derecede uyum
0-50	51-59	60-69	70-79	80-89	90-100

Unsurların Uyum Endeksine Etki Gücü Haritası

Kripto para yatırıma son 1 yıl içinde başlayan yatırımcılar, teknolojiye daha yüksek uyum gösteriyor.

 ForInvest
UYUM ENDEKSİ

Çok düşük uyum	Düşük uyum	Orta derecede uyum	Orta-yüksek derecede uyum	Yüksek derecede uyum	En yüksek derecede uyum
0-50	51-59	60-69	70-79	80-89	90-100

ÖNE ÇIKANLAR

- Kripto para talebi erkeklerde daha yüksek, kadınlar fona yöneliyor.
- Gençler kripto para, hisse senedi gibi popüler araçları tercih ediyor.
- Kripto mavi yakadan yüksek talep görürken, beyaz yaka bireysel emekliliği tercih ediyor.
- Yeni geleneksel: Fon yatırımları! Fon yatırımcısı gelenekselin güvenini ve rahatını modern bir araçta yeniden tanımlıyor.
- 10 yatırımcıdan 7'si borçlanarak yatırım yapıyor. Eskiden borçlanarak harcama yapılırken, şimdi borçlanma yatırım için bir araç haline geldi.
- Ekonomik olarak her 4 kişiden 1'i kendisini güvende hissetmiyor.
- Birikimlerde değer kaybı yaşansa bile, deneyimli yatırımcılar soğukkanlılıkla hareket ediyor ve uzun vadede kazanç sağlama hedefinden vazgeçmiyor.
- Finansal okuryazarlık, yatırımcılar için büyük bir gelişim alanı olmaya devam ediyor; her iki yatırımcıdan biri yeterli bilgiye sahip olmadan finans dünyasına adım atıyor.
- Bilgi ihtiyacı sosyal medyadan karşılanırken, yakın çevre ve arkadaş tavsiyelerine olan güven devam ediyor.
- Yatırımcıların bilgiye erişimdeki favori kanalı: YouTube